

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 24Sas/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100856
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominik Čipka
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0824100856.1

Uznesenie

Správny súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu: A. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D., právne zastúpený : Advokátska kancelária Bruno Štefánik, s.r.o., so sídlom Námestie 1. mája 2, 811 06 Bratislava, IČO: 50 413 864, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/13660-0002 KmZ zo dňa 21.08.2024, o návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, takto

rozhodol:

Návrh žalobcu zo dňa 16.10.2024 na priznanie odkladného účinku správnej žalobe **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu správnu žalobou v sociálnych veciach, datovanou dňa 16.10.2024 a doručenou Správneému súdu v Banskej Bystrici (ďalej „správny súd“) dňa 16.10.2024, domáha preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/13660-0002 KmZ zo dňa 21.08.2024, ktorým zamietol odvolanie žalobcu smerujúce proti rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin č. MT3/OHN_NVAŠSD/SOC/2024/28810-16 zo dňa 09.08.2024 (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 11 ods. 6 písm. a) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov zastavil výplatu na dieťa : B. E., nar. XX.XX.XXXX, s účinnosťou od 01.07.2024 v sume 60 eur.

2. Žalobca v žalobe súčasne navrhol, aby správny súd priznal jeho správnej žalobe odkladný účinok podľa § 185 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej „SSP“), ktorý zdôvodnil tým, že výkonom žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného by hrozil žalobcovi iný vážny nenapraviteľný následok, pričom žalobca má za to, že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Žalobca poznamenal, že charakter a účel prídavku na dieťa predurčuje jeho použitie na zabezpečenie výchovy a výživy nezaopatrených detí. Jeho zastavenie má byť len výnimočnou záležitosťou odôvodnenou závažnými skutočnosťami. ÚPSVaR Martin zastavil výplatu, ktorá prebiehala na špecifický účet, už od 14.7.2021, a to i napriek tomu, že medzi týmto obdobím a zastavením výplaty relevantná právna úprava nebola v danej oblasti zmenená. Žalobca ďalej uviedol, že zastavenie výplaty do rozhodnutia súdu nie je v záujme maloletého a narúša princíp, na ktorom je zákonná úprava postavená. Navyše hrozí riziko, že dĺžkou samotného konania by mohlo dôjsť k zániku jednotlivých nárokov a preto považuje za kľúčové, aby pokračovala i naďalej výplata prídavku na dieťa na pôvodný účet do právoplatného rozhodnutia. Žalobca považoval za potrebné zdôrazniť, že výchova a výživa dieťaťa je náležite zabezpečená, jedná sa tu o právny spor a nie je dôvod, aby nesprávny výklad verejnoprávnych inštitúcií ohrozoval záujmy maloletého. Výplata na pôvodný účet nie je v rozpore s verejným záujmom.

3. K návrhu na priznanie odkladného účinku sa žalovaný vyjadril procesným podaním zo dňa 20.01.2025, doručeným správneému súdu dňa 24.01.2025, v ktorom poukázal na odôvodnenie uznesenia Správneho

súdu v Košiciach sp. zn. 6S/11/2023 zo dňa 01.02.2024 a uznesenia Správneho súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3S/32/2023 zo dňa 16. 01. 2024. Žalovaný zdôraznil, že pri návrhu na odkladný účinok správnej žalobe sa uplatňuje dispozičná zásada, to znamená, že dôkazné bremeno nesie žalobca, ktorý je povinný správne mu súdu v podanom návrhu primeraným spôsobom nielen tvrdiť, ale predovšetkým ním predloženými konkrétnymi dôkazmi osvedčiť existenciu hrozby závažnej ujmy, značnej škody či iného vážneho nenapraviteľného následku. Existencia hrozby závažnej ujmy, značnej hospodárskej škody či finančnej škody, závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iného vážneho nenapraviteľného následku predstavuje najvýznamnejšiu hmotnoprávnu podmienku priznania odkladného účinku správnej žalobe. Pokiaľ žalobca uvádza, že výkonom žalobou napadnutých rozhodnutí by mu hrozil iný vážny nenapraviteľný následok, v tejto súvislosti žalovaný poukázal na skutočnosť, že preskúmané rozhodnutia nie sú spojené s plnením žalobcu. Rozhodnutím úradu práce bola zastavená výplata prídavku na dieťa. Žalobca návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe odôvodňuje iba všeobecnými tvrdeniami o účele a charaktere prídavku na dieťa a rizikom spojeným s dĺžkou súdneho konania, v dôsledku ktorého by mohlo dôjsť k zániku jednotlivých nárokov. Všeobecné tvrdenie žalobcu o účele a charaktere prídavku na dieťa nie je možné považovať za konkrétne tvrdenia osvedčené dôkazmi, z ktorých by vyplývala reálna a preukázaná hrozba závažných následkov. K tvrdeniu žalobcu o riziku zániku nárokov žalovaný uviedol, že žalobca svoje tvrdenie neodôvodnil ani nekonkretizoval, z akých ustanovení zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 600/2003 Z. z.“) vyvodzuje svoj právny názor. Zánik nároku na prídavok na dieťa upravuje § 15 zákona č. 600/2003 Z. z. Predmetom úpravy § 15 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. je prekluzívna lehota na uplatnenie nároku. Nárok na prídavok na dieťa sa uplatňuje prostredníctvom písomnej žiadosti podanej platiteľovi. Ustanovenie § 15 zákona č. 600/2003 Z. z. sa vzťahuje na prípady, ak oprávnená osoba v lehote uvedenej v zákone nepodá žiadosť o prídavok. Z uvedeného je zrejmé, že predmetné ustanovenie sa na prípad žalobcu nevzťahuje, nakoľko žalobcovi sa príspevok na dieťa poskytoval od 01.06.2021. Žalovaný tak zhrnul, že má za to, že žalobca neosvedčil skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že by mu v danom prípade inými právnymi následkami napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok, a preto navrhuje, aby správy súd návrh žalobcu podľa § 188 SSP uznesením zamietol.

4. Podľa § 184 SSP podanie správnej žaloby nemá odkladný účinok, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

5. Podľa § 185 SSP, správny súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak, môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok,

a) ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom,

b) ak napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy má podklad v právne záväznom akte Európskej únie, o ktorého platnosti možno mať vážne pochybnosti, a žalobcovi by inak hrozila vážna a nenapraviteľná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore so záujmom Európskej únie.

6. Podľa § 188 SSP, ak správny súd návrhu žalobcu nevyhoví, uznesením ho zamietne.

7. Podanie správnej žaloby má priamo zo zákona odkladný účinok len v takom prípade, ak to výslovne ustanoví Správny súdny poriadok alebo osobitný predpis. Priznať odkladný účinok správnej žalobe môže však aj správny súd a to za podmienok stanovených zákonom. Správny súd však v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou rozhodnutie o priznaní odkladného účinku správnej žalobe prichádza do úvahy len vo výnimočných situáciách. Toto rozhodnutie správneho súdu má mimoriadny charakter, pretože správny súd tu pred vlastným rozhodnutím vo veci samej v rámci správneho súdneho konania prelamuje právne účinky právoplatného správneho aktu, na ktorý pokiaľ nie je ako celok zákonným postupom zrušený, treba hľadieť ako na zákonný a vecne správny. Pozastavenie účinkov rozhodnutia sa vzťahuje na rozhodovanie správnych orgánov oboch stupňov vydaných v inštančnom postupe. Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku musí byť preto vyhradené len pre mimoriadne prípady, ktoré zákonodarca vymedzil v ustanovení § 185 písm. a) alebo písm. b) SSP. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia

Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžks/17/2018 zo dňa 30. 05. 2018, ako kasačného súdu, ktoré sú však analogicky v plnej miere aplikovateľné i na rozhodovanie správneho súdu o predmetnom návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, a podľa ktorých: „Nakoľko návrh na priznanie odkladného účinku má povahu rozhodnutia vo veci samej (§ 55 ods. 2 SSP), musí obsahovať všeobecné náležitosti podania (§ 57 ods. 1 SSP) a zároveň aj jednu špecifickú náležitosť plynúcu práve z osobitosti tohto „čiasťkového konania“ v rámci konania kasačného, a to dostatočnú identifikáciu dôvodu pre priznanie odkladného účinku. V tejto súvislosti je kľúčovým pojmom „hrozba závažnej ujmy“, ktorej preukázanie dopadá na ťarchu toho, kto podáva návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Hrozba závažnej ujmy ako jeden z materiálnych znakov (okrem nej aj súlad s verejným záujmom) je ťažiskom celého tohto „čiasťkového konania“ a od jej preukázania závisí, či kasačný súd prizná kasačnej sťažnosti odkladný účinok, alebo návrh zamietne. Najvyšší súd ďalej uvádza, že hrozba závažnej ujmy musí byť navyše priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Tiež nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. Musí ísť teda o hrozbu závažnej ujmy na subjektívnych právach žalujúcej fyzickej osoby, právnickej osoby, ďalšieho účastníka konania, osoby zúčastnenej na konaní (§ 442 SSP), alebo v prípade podania návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalovaným správnym orgánom o hrozbu závažnej ujmy spojenú s nastolením nezákonného stavu. Závažná ujma predstavuje najširšie vyjadrenie pre sťažovateľa neželaného stavu, ktorý by v dôsledku trvania účinkov rozsudku krajského súdu priamo hrozil, alebo už nastal.“ V tejto časti poukazuje správny súd aj na obsahovo zhodné závery vyplývajúce z bodu 13. odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 132/2022 - 11 zo dňa 03.03.2022, podľa ktorých: „Okrem všeobecných náležitostí podania (§ 57 SSP) by mal návrh (má sa na mysli návrh na priznanie odkladného účinku - poznámka správneho súdu) obsahovať aj dostatočnú identifikáciu dôvodu na priznanie odkladného účinku v zmysle písm. a) alebo písm. b) § 185 SSP. Pri dôvode týkajúcom sa písm. a) § 185 SSP by pritom mal navrhovateľ (žalobca) dostatočne vymedziť aj konkrétny dôvod a skutkové okolnosti s ním spojené. Od tohto vymedzenia nakoniec vo veľkej miere závisí aj rozhodnutie správneho súdu a rozsah jeho odôvodnenia.“

8. Tvrdiť a osvedčiť prvý predpoklad, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy hrozí závažná ujma, resp. iný vážny nenapraviteľný následok, je povinný žalobca, ktorý sa priznania odkladného účinku správnej žalobe svojim návrhom domáha. Vznik závažnej ujmy (inéno nenapraviteľného následku) musí byť v príčinnej súvislosti s výkonom napadnutého rozhodnutia, či iným právnym následkom vyplývajúcom z rozhodnutia. Zároveň musí ísť o následok určitej intenzity, aby prípadnú ujmu bolo možné označiť za "závažnú ujmu," ako ju zákonodarca *expressis verbis* vymedzil. Bremeno tvrdenia má teda žalobca, pričom od neho sa očakáva uvedenie konkrétnych a relevantných tvrdení a rozvedenie, v čom konkrétne závažná ujma (iný nenapraviteľný následok) má spočívať, a akú intenzitu prípadná ujma (iný nenapraviteľný následok) má. Žalobca nie je povinný preukazovať, že príslušná ujma už aj bezprostredne nastala, avšak vyžaduje sa osvedčenie, že výkonom napadnutého rozhodnutia určitá závažná ujma reálne a aktuálne hrozí. Tvrdené dôvody musí žalobca aj konkretizovať s ohľadom na skutkový stav danej veci a zároveň ich aspoň osvedčiť v dostatočne relevantnej miere. Správny súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe v zásade zohľadňuje tie dopady a ujmy, ktoré by v dôsledku svojho vzniku mohli zmariť tú ochranu subjektívnych práv, právom chránených záujmov, ktorú by mohlo poskytnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu vyhovujúce správnej žalobe.

9. Pri rozhodovaní o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe správny súd nepreskúmava v medziach žalobných bodov žalobou napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy, v tomto štádiu konania zisťuje len existenciu uvedených zákonných predpokladov a podmienok pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Správny súd pri rozhodovaní o návrhu na priznanie odkladného účinku posudzuje každú vec individuálne. V zásade nemusí prihliadať na opodstatnenosť žaloby, nejde o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej (v štádiu posudzovania dôvodnosti návrhu častokrát ešte ani nie je možné ustáliť opodstatnenosť žaloby), ale rozhodujúcou skutočnosťou je osvedčenie hrozby závažnej ujmy, či iného vážneho nenapraviteľného následku, t. j. niektorého z možných negatívnych následkov uvedených v § 185 písm. a) SSP v prípade nepozastavenia účinkov žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy do meritórneho rozhodnutia správneho súdu.

10. V konkrétnom prípade správny súd (zhodne s názorom žalovaného ohľadom návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe) konštatuje, že žalobca v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe neuviedol žiadne konkrétne dôvody, ktorými by relevantne odôvodnil priznanie odkladného účinku žalobe. Návrh obsahoval len poukaz na zákonné znenie § 185 písm. a) SSP a žalobca ho zdôvodnil len svojim jednostranným tvrdením (ničím nepreukázaným a teda ani objektívne

neverifikovateľným) bez konkretizácie, že okamžitým výkonom rozhodnutia orgánu verejnej správy mu hrozí iný vážny nenapraviteľný následok a súčasne žalobca má za to, že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Správny súd v súvislosti s takto nekonkretizovanými a všeobecnými tvrdeniami žalobcu poznamenáva, že hoci nepochybne pri tomto špecifickom druhu správnej žaloby - žaloba v sociálnych veciach - správny súd vždy veľmi citlivo a veľmi dôsledne a individuálne posudzuje všetky tvrdené okolnosti tak, aby bola zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov žalobcu v tejto špecifickej agende správneho súdnictva, aj pri tomto druhu správnej žaloby však nemožno absolútne rezignovať k požiadavke aspoň v minimálnej, no stále relevantnej miere osvedčiť tvrdenia žalobcu a nemožno vychádzať len z absolútne nekonkretizovaných a najmä nepreukázaných tvrdení. Je nutné zdôrazniť, že žalobca pokiaľ tvrdí, že okamžitým výkonom správnu žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného mu hrozí iný vážny nenapraviteľný následok, tieto svoje tvrdenia absolútne žiadnym spôsobom nielenže nekonkretizoval (teda nešpecifikoval, aký iný vážny a nenapraviteľný následok má na mysli), no ani nepreukázal a neosvedčil. Práve v tomto bode správny súd poznamenáva, že bolo na žalobcovi, aby preukázal svoju aktuálnu finančnú, majetkovú a osobnú situáciu, ktorou by relevantne odôvodnil jeho obavy z hrozby vážneho a navyše nenapraviteľného následku v podobe ujmy vyplývajúcej z okamžitého výkonu správnu žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, v zmysle ktorého bola zastavená výplata prídavku na maloleté dieťa E. B. od 01.07.2024 v sume 60 eur..

11. Je potrebné poznamenať, že pokiaľ žalobca na zdôvodnenie svojho návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe len vo všeobecnosti poukazuje na charakter a účel prídavku na dieťa, ako štátnej sociálnej dávky, ktorou štát pripláca oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a účelom ktorého je teda príspevok na zabezpečenie potrieb nezaopatreného dieťaťa, len z tejto skutočnosti samej o sebe nemožno bez ďalšieho vyhodnotiť objektívne dôvodnosť a opodstatnenosť nešpecifikovaných, nekonkretizovaných a najmä nepreukázaných tvrdení žalobcu. Žalobca ani len netvrdí, že okamžitým výkonom správnu žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy je ohrozená výchova a výživa jeho nezaopatreného dieťaťa, práve naopak, výslovne v návrhu uviedol a zdôraznil, že výživa a výchova dieťaťa je náležite zabezpečená. Ani všeobecné tvrdenie, že zastavenie výplaty do rozhodnutia súdu nie je v záujme maloletého dieťaťa, nie je samo osebe dôvodom pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe, pretože práve dôvodnosť a zákonnosť zastavenia výplaty prídavku na dieťa v zmysle prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré bolo následne rozhodnutím žalovaného potvrdené, bude predmetom súdneho prieskumu vo veci samej, kedy bude zodpovedaná otázka dôvodnosti alebo nedôvodnosti postupu a zákonnosti rozhodnutia orgánov verejnej správy. Rovnako ani poukaz na riziko dĺžky súdneho konania sám osebe nemôže byť dôvodom na paušálne priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

12. Pokiaľ žalobca žiadnym spôsobom nekonkretizoval, nešpecifikoval svoje obavy z možného vážneho a nenapraviteľného následku, nepredložil správnu súdu žiadne listinné dôkazy vzťahujúce sa k preukázaniu jeho tvrdení v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, správny súd tak nemohol objektívne vyhodnotiť dôvodnosť a opodstatnenosť tohto jeho návrhu v konkrétnej veci. Je nutné podotknúť, že nie je úlohou správneho súdu „hľadať“ eventuálne dôvody pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

13. Pokiaľ s poukazom na žalobné body žiadal žalobca o povolenie odkladného účinku aj z toho dôvodu, že podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, nie sú zákonné a sú podľa jeho názoru nesprávne, správny súd poznamenáva, že len tento dôvod sám osebe (teda pochybnosti žalobcu o správnosti a zákonnosti napadnutých rozhodnutí) ako dôvod na povolenie odkladu správnu žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného neobstojí a nie je postačujúci. V opačnom prípade by výkladom ad absurdum bolo možné dospieť k záveru, že by bol daný dôvod na povolenie odkladu všetkých v správnom súdnictve správnu žalobami napádaných rozhodnutí, či opatrení orgánov verejnej správy, pretože samotným právnym dôvodom podania správnej žaloby je nesporne tvrdenie a subjektívne presvedčenie žalobcu o nezákonnosti a vecnej nesprávnosti ním namietaného a správnu žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

14. Správny súd považuje za potrebné podotknúť, že základným zmyslom rozhodnutia o priznaní odkladného účinku správnej žalobe nie je všeobecne aplikovateľné oddialenie účinku právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ale ide o mimoriadny nástroj na zabránenie stavu, kedy by v dôsledku okamžitého výkonu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy bola konkrétnym, zásadným a nezvratným spôsobom negatívne ovplyvnená súkromná či verejná sféra hrozbou závažnej

ujmy, značnej hospodárskej či finančnej škody, respektíve závažnou ujmov na životnom prostredí, príp. iným nenapraviteľným následkom, čo práve je na žiadateľovi, aby aj hodnoverne súdu osvedčil.

15. Vzhľadom na absenciu relevantných tvrdení zo strany žalobcu a na neosvedčenie jeho nekonkretizovaných dôvodov, správny súd nemohol posúdiť intenzitu žalobcom tvrdenej závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku v dôsledku realizácie účinkov preskúmaného rozhodnutia orgánu verejnej správy. Pokiaľ žalobca neosvedčil skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že hrozí tvrdený následok, správny súd nezistil zákonný dôvod vyhovieť návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe a preto návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 188 SSP zamietol.

16. V závere správny súd poznamenáva, že toto rozhodnutie správneho súdu netvorí prekážku pre podanie opätovného návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za predpokladu náležitého preukázania a osvedčenia jeho dôvodnosti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. e/ SSP).